

Секційне засідання:

Економіка та управління підприємствами

Галасюк С. С.

доцент кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

Пугачова-Тонконогова К. С.

студентка 4 курсу спеціальності «Туризм»

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, Україна

**АНАЛІЗ ІНФРАСТРУКТУРИ ЧОТИРИЗІРКОВИХ ГОТЕЛІВ
ОДЕСЬКОГО РЕГІОНУ**

Найпоширенішими системами категоризації засобів розміщення є «зіркова» (застосовується переважно в країнах Європи) та «індійська» (прийнята в країнах Азії та Африки). Крім того, існують класифікації, символами яких є «ключі» і «місяці» (для деяких засобів розміщення Великої Британії), «алмази» (у США), «яблука» (у Словенії – для фермерських господарств), «леви» (у Чехії – для відмінності справжнього санаторію від звичайного готелю, особливо на курорті Карлови Вари) тощо [1].

Мета будь-якої класифікації – визначити відповідність конкретного готелю, а також номерів прийнятим стандартам або встановленому порядку на обслуговування. Категорія готелю – одна з основних його характеристик, згідно якої визначаються його ринкові позиції, управління, обсяг послуг, тарифи на основні та додаткові послуги [2, с. 95].

Системи класифікації відрізняються одна від одної не тільки символікою, кількістю категорій, але й стандартами обслуговування. Подібні розходження виникають із культурно-історичних, соціально-економічних і юридичних особливостей держав, їх кліматичних умов, менталітету місцевого населення, тобто його національних традицій, звичаїв і звичок [3]. Тому створити єдину систему категоризації готелів досить проблематично.

Відомості про готелі України та Одещини, які отримали певну категорію (зірку), представлені в табл. 1 [розраховано за 4].

Структура категорованих готелів України та Одещини

Категорія	Категоровані готелі України		Категоровані готелі Одещини	
	Кількість, од.	Частка у підсумку, %	Кількість, од.	Частка у підсумку, %
1*	30	11,6	7	14,6
2*	30	11,6	4	8,3
3*	97	37,6	10	20,9
4*	68	26,4	12	25,0
5*	33	12,8	15	31,2
Усього	258	100,0	48	100,0

Примітно, що у туристично розвинутих країнах Європи найбільша питома вага (60%) належить готелям категорії «три зірки», тому що саме вони користуються популярністю серед туристів. В Україні ця група готелів також є найпоширенішою (37,6%), хоча й не відповідає структурі масового попиту [5].

Щодо категорованих готелів Одещини, то в їх структурі спостерігається явний дисбаланс – найпотужнішою групою є п'ятизіркові готелі (31,2%), а на тризіркові доводиться лише 20,9%. Чотиризіркові готелі, як в цілому по Україні, так і в Одеському регіоні, мають приблизно однакові позиції – 26,4% та 25,0%, що відповідає загальносвітовій тенденції поділу засобів розміщення на категорії.

В табл. 2 зібрано інформацію про 12 чотиризіркових готелів, які надають послуги туристам на території Одеського регіону [6]. Так, відповідно до проведеного аналізу, чотиризіркові готелі Одещини переважно розташовані в обласному центрі (11 од., або 91,7%). Дислокація засобів розміщення, категорованих на 4*, включає чотири райони – центр м. Одеси (6 готелів), Аркадія (3 од.), Великий Фонтан (2 од.) та смт. Совіньйон (1 готель).

Загальна ємкість чотиризіркових готелів Одещини становить 1846 місць. З них 1733 зосереджено в Одесі (94%), зокрема: в центральній частині міста – 856 місць (46,4%), в Аркадії – 649 місць (35,2%), на Великому Фонтані – 228 місць (12,4%).

Таблиця 2

Відомості про чотиризіркові готелі, розташовані на території Одещини,
станом на 07.05.2017 р.

№ з / п	Найменування чотиризіркових готелів	Місце розташування	Кількість		Інфраструктура чотиризіркових готелів					Оцінка на Booking.com
			спальних місць в номерах	банкетних місць в ресторанах	Кількість конференц-залів	Басейн відкритий / закритий	Фітнес центр / СПА-салон	Сауна / лазня	Екскурсійне обслуговування	
1	Аркадія Плаза	Аркадія	48	70	1	+ / -	+ / +	+	+	8,7
2	Гагарін	Аркадія	508	280	9	- / -	- / -	-	+	8,4
3	Гранд Марин	Совіньйон	113	150	3	+ / +	+ / +	+	+	8,8
4	Гранд Петтіне	Вел. Фонтан	168	250	6	+ / -	+ / +	+	+	7,9
5	Континенталь	Центр міста	74	60	2	- / +	+ / +	+	+	8,5
6	Лондон	Центр міста	74	60	3	- / -	- / -	-	+	9,3
7	Лондонський	Центр міста	134	150	2	- / +	+ / +	+	+	8,5
8	Морський	Аркадія	93	80	2	- / +	+ / +	+	+	8,5
9	Моцарт	Центр міста	120	65	3	- / -	- / -	+	+	8,3
10	Промінада	Вел. Фонтан	60	60	2	- / -	- / +	-	+	9,1
11	Фраполлі	Центр міста	54	50	1	- / -	- / -	+	+	9,0
12	Чорне море-Рішел'євський	Центр міста	400	120	6	- / +	+ / +	+	+	7,4
	Загалом		1846	1395	40	3 / 5	7 / 8	9	12	102,4
	У середньому на один готель		154	116	3	x	x	x	x	8,5

Варто зазначити, що половина (50%) чотиризіркових готелів Одещини належать до малих за ємкістю, тобто їх місткість не перевищує 100 місць. Середніми (від 100 до 400 місць) вважаються 42% готелів, а крупними – 8%.

Позитивною рисою чотиризіркових готелів Одещини є можливість проведення ними банкетів та інших заходів, пов'язаних з організацією харчування (фуршетів, кава-брейків, бізнес-ланчів тощо). Так, усі досліджувані готелі оснащені ресторанами. Біля 60% з них мають бари (7 од.) та літні веранди (8 од.). Загальна кількість банкетних місць при ресторанах готелів становить 1395. Переважна більшість (89%) знаходяться при готелях м. Одеси (1245 місць), та 150 місць (11%) – в Совіньйоні. В середньому по Одещині на один чотиризірковий готель припадає по 116 банкетних місць, що є досить високим показником.

Проте інфраструктура готелів, яка призначена для надання додаткових послуг розважального та спортивно-оздоровчого характеру, потребує поліпшення. Так, наприклад, із 12 чотиризіркових готелів тільки 5 мають закриті або відкриті басейни; фітнес-залами та СПА-салонами оснащені лише 7 та 8 готелів відповідно; сауни або лазні присутні в 9 закладах.

Згідно з даними табл. 2, всі чотиризіркові готелі Одещини обладнані залами для проведення ділових заходів, кількість яких становить 40 од. Традиційно найбільша їх кількість знаходиться у центрі міста – 17 залів, або 42,5%. Друге місце з цього показника належить чотиризірковим готелям Аркадії – 12 залів, або 30%, третє – Великому Фонтану – 8 залів, або 20%, останнє – Совіньюну – 3 зали, або 7,5%. Так, конференц-зали, кімнати для переговорів та зали для нарад усіх 12 чотиризіркових готелів Одеського регіону оснащені мультимедійними проекторами, звукопідсилювальним обладнанням. В них є можливість проводити відео-конференції. Проте виставкової площі явно не вистачає – тільки 2 готелі із досліджуваних – «Лондонський» та «Гранд Марин» – мають її у власній структурі.

Найвищий рейтинг на Booking.com належить чотиризірковому готелю «Лондон» – 9,3 бали. Однак цей засіб розміщення не має у своїй структурі ні сауни, ні басейну, ні фітнес-центру та СПА-салону. Його послугами, як правило, користуються люди, що приїжджають у відрядження, та яким потрібні приміщення для проведення ділових зустрічей. В даному готелі налічуються три зали різної ємкості, конфігурація яких дозволяє організовувати конференції, тренінги, майстер-класи, семінари, наради та презентації будь-якого формату.

Найнижчий рейтинг на Booking.com в обласному центрі має готель «Чорне море-Ришел'євська» – 7,4 бали, який, проте, забезпечений всією необхідною інфраструктурою, властивою чотиризірковим готелям згідно з ДСТУ 4269:2003 «Послуги туристичні. Класифікація готелів».

В цілому середній рейтинг готелів Одещини, категорованих на 4*, в системі Booking.com становить 8,5 бали. При цьому 9 балів та вище отримали три готелі – «Лондон» (9,3 бали), «Променада» (9,1 бали) та «Фраполлі» (9,0 бали).

Висновки:

- Одеський регіон посідає друге місце в Україні після Київської області за розвитком сегменту категоризованих готелів (48 готелів із 258).
- Кількість чотиризіркових готелів Одеської області становить 17,6% від їх загальної кількості по Україні (12 готелів із 68).
- Проте на Одещині існує явний дисбаланс в структурі категоризованих засобів розміщення: тризірковим готелям належить 21%, а п'ятизірковим – понад 30%.
- Щодо чотиризіркових готелів Одеського регіону, то їх частка в структурі категоризованих готелів – 25% – відповідає європейським нормам.
- Деяким чотиризірковим готелям Одещини не вистачає підрозділів інфраструктури сервісу, які мають бути за ДСТУ 4269:2003.

Література:

1. Галасюк С. С. Международный опыт категоризации средств размещения туристов / С. С. Галасюк // Стратегия развития индустрии гостеприимства и туризма: Материалы IV Международной Интернет-конференции (24.01-24.04.2011г.) – Орел: Госуниверситет-УНПК, 2011.
2. Мальська М. П. Готельний бізнес: теорія і практика: навчальний посібник / М. П. Мальська, І. Г. Пандяк. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.
3. Галасюк С. С. Проблеми категоризації готельних підприємств в Україні / С. С. Галасюк // Вісник ДІТБ: зб. наук. праць. Вип. 14. – Донецьк: Донецький інститут туристичного бізнесу, 2010. – С. 262-267.
4. Реєстр свідоцтв про встановлення категорій готелям (в поточній редакції) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.me.gov.ua / Documents/RestrSvidotstvProVstanovlenniaKategorii](http://www.me.gov.ua/Documents/RestrSvidotstvProVstanovlenniaKategorii).
5. Галасюк С. С. Основні підходи до категоризації готелів в різних країнах світу / С. С. Галасюк // Бізнес та його розвиток в умовах ринкової економіки: проблеми та перспективи: Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 12-13.05.2017 р. – Одеса: Центр економічних досліджень та розвитку, 2017.
6. Booking.com [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.booking.com>.